

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 25.5.2016
SWD(2016) 174 final

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE

POVZETEK OCENE UČINKA

Spremni dokument

predlog UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

**o preprečevanju geografskega blokiranja in drugih oblik diskriminacije na podlagi
prebivališča, sedeža ali državljanstva na notranjem trgu**

{COM(2016) 289 final}
{SWD(2016) 173 final}

Povzetek
Ocena učinka za predlog uredbe o preprečevanju neupravičenega geografskega blokiranja in drugih oblik diskriminacije na podlagi kraja prebivališča ali državljanstva
A. Nujnost ukrepanja
Zakaj? V čem je težava?
Stranke, zlasti potrošniki, pa tudi mala podjetja, se vedno bolj zanimajo za čezmejno nakupovanje. Vedno pogosteje pa se dogaja, da trgovci, ki poslujejo v drugih državah članicah, zavrnejo prodajo ali prilagodijo cene, ker stranka ni iz iste države članice. Leta 2015 je raziskava z anonimnim nakupovanjem pokazala, da je bila uspešna le malo več kot tretjina poskusov čezmejnih nakupov (37 %). Za zavračanje čezmejne prodaje morda obstajajo dobri razlogi (npr. razlike v potrošniški zakonodaji, DDV, ozka grla v čezmejnih dostavnih kanalih itd.). Kljub temu so mnoge omejitve morda neupravičene.
Kaj naj bi prinesla ta pobuda?
Cilj pobude je zagotoviti nediskriminacijo strank na enotnem trgu. Več temeljnih vzrokov za tako ravnanje podjetij je obravnavanih vzporedno, npr. v pobudah Komisije (digitalne pogodbe, dostava paketov, razširitev sistema MOSS za DDV) v okviru strategij enotnega digitalnega trga in enotnega trga. V ospredju te pobude so zlasti okoliščine, v katerih ni objektivnega razloga za različno obravnavanje tujih in domačih strank.
Kakšna je dodana vrednost ukrepanja na ravni EU?
Težava je značilne čezmejne narave in zadeva vse države članice. Trenutno države članice in njihovi nacionalni izvršilni organi nimajo na razpolago dovolj jasnega pravnega okvira, da bi zagotovili izvajanje obstoječih določb. Zaradi obsega in pričakovanih učinkov je zato cilje lažje doseči z ukrepanjem na ravni Unije.

B. Rešitve
Katere zakonodajne in nezakonodajne možnosti politike so se upoštevale? Ali ima katera od njih prednost? Zakaj?
Z večjo preglednostjo (možnost 1) cilj ne bo dosežen. Prepoved blokiranja dostopa do spletnih strani in samodejnega preusmerjanja, razen če uporabnik z njim izrecno soglaša (možnost 2), v povezavi z zahtevo po pojasnilu v izjemnih primerih upravičenega blokiranja bi rešila le del težave. Najprimernejša možnost (možnost 3) daje prednost iskanju posameznih okoliščin, v katerih diskriminacija na podlagi geografske lokacije ne more biti upravičena (za materialno blago, če stranka poskrbi za čezmejni prevoz; za storitve, ki se opravljajo na fizični lokaciji, kjer trgovec posluje, in za elektronsko opravljene storitve, pri katerih ni trajnih težav z dostavo). Možnost 4 predvideva pripravo dodatnega seznama utemeljitev geografske diskriminacije, da bi pojasnili načela iz člena 20(2) Direktive o storitvah. Ta možnost je bila zavrnjena zaradi zapletenosti. Možnost 5 je vključevala zahtevo, da morajo trgovci materialno blago pošiljati čez mejo, in je najbolje izpolnjevala cilj, vendar je bila zavrnjena, ker bi podjetjem naložila nesorazmerne stroške.
Kdo podpira katero možnost?
Možnost 1 močno podpirajo potrošniki, nekatera podjetja pa imajo pomisleke. Možnost 2 jasno podpirajo potrošniki in se z njo strinjajo tudi podjetja. Velika večina potrošnikov podpira možnost 3, mnenja podjetij pa so različna, tako da nekatera kažejo nasprotovanje, druga pa strinjajo, npr. v primeru poslov, kjer stranke same organizirajo prevoz. Možnost 4 zahtevajo nekatera podjetja, da bi se izboljšala pravna jasnost, druga pa ji nasprotujejo. Možnost 5 potrošniki načeloma podpirajo, podjetja pa ji močno nasprotujejo.

C. Učinki prednostne možnosti
Kakšne so koristi prednostne možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)?
Na podlagi podatkov, ki so na voljo, npr. o prodaji elektronskega blaga na daljavo, ki sodi med najbolj priljubljene kategorije spletne prodaje, je za neto učinek sprostitev geografskega blokiranja, ki ga podjetja uporabljajo pri čezmejni prodaji, mogoče oceniti, da pomeni približno 1,1-odstotno povečanje skupne velikosti trga (skupne prodaje). Do večine trgovanja bi prišlo na račun zmanjšanja domačih nakupov, zlasti domačih nakupov zunaj spleta. Po ocenah bi bil neto učinek povečanja trgovanja le 0,4 %. Posledično je povprečen padec cen v EU ocenjen na -0,5 % zunaj spleta in -0,6 % na spletu. Zvišanja cen niso napovedana za nobeno državo članico. Če pride do podobnih učinkov za vse materialno blago, bi lahko skupni presežek za uporabnike v EU28 znašal v povprečju 0,8 % za EU28 z razlikami v posameznih državah članicah. Vseeno pa je treba upoštevati, da bo na osnovno raven vplivala učinkovitost povezanih regulativnih pobud.
Kakšni so stroški prednostne možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)?
Opustitev samodejnega preusmerjanja in zahtevanje soglasja pred preusmerjanjem obiskovalcev bi povzročila enkratne stroške za zagotovitev skladnosti, vendar bi zadevala le majhen delež velikih spletnih strani (približno 2 % spletnih strani, ki predstavljajo 7,5 % čezmejnega prometa). Drugi stroški za <u>skladnost</u> bi bili zelo omejeni, saj bi trgovci tuje stranke enostavno obravnavali kot domače. Dodatne stroške, povezane denimo s plačilnimi sistemi ali drugimi stroški, bi si lahko povrnili na pregleden način v obsegu, do katerega so objektivno upravičeni.
Kakšen bo vpliv na podjetja, MSP ter mikropodjetja?
Ta ukrep bo zajel vsa podjetja, vključno z MSP in mikropodjetji. Edino dodatno breme bi bilo lahko povezano z nizkimi dodatnimi stroški plačilnih storitev in potrebnim ugotavljanjem stopnje DDV v državi stranke v primeru digitalne prodaje (registracija poteka prek sistema MOSS za DDV). V skladu z novim predlogom o DDV bodo ti podatki enostavno dostopni. Vendar bi to za podjetja, ki so v skladu z nacionalno zakonodajo oproščena DDV, pomenilo hudo obremenitev. Zato so izvzete iz obveznosti enake obravnave. Popolna izključitev malih in mikropodjetij ne bi bila izvedljiva možnost.
Ali bo prišlo do znatnih učinkov na nacionalne proračune in uprave?
Za izvajanje bodo poskrbele obstoječe strukture za potrošnike, usklajene v okviru uredbe o sodelovanju na področju varstva potrošnikov, zato novi organizacijski stroški niso predvideni. V osmih letih (2007–2015) je bilo vloženih približno 1 500 pritožb, s katerimi je bila Komisija seznanjena, vendar ocenjuje, da imajo potrošniki še veliko več težav. Uredba bo po pričakovanju pojasnila obveznosti trgovcev in preprečevala slabe prakse. Letna delovna obremenitev držav članic se bo zato verjetno povečala le v omejenem obsegu.
Ali bo prišlo do drugih znatnih učinkov?
Ne. Ukrep velja za vse trgovce, ki blago in storitve prodajajo strankam v EU, zato ne vpliva na mednarodno konkurenčnost.
D. Spremljanje
Kdaj se bo politika pregledala?
Izčrpna ocena bi morala biti opravljena pet let po začetku veljavnosti.